

Nová bankovka 100 USD

Od 8. októbra 2013 sa postupne dostáva do obehu bankovka 100 USD v novom, farebnejšom šate. Týmto krokom dochádza k úplnej výmene starších dizajnov bankovky 100 USD za novú, modernejšiu bankovku.

Podľa slov J. H. Powella, guvernéra Federal Reserve Board, dizajn nových bankoviek obsahuje také ochranné prvky, ktoré umožňujú ešte ľahšie overovanie pravosti bankoviek a zároveň výrazne sťažujú ich falšovanie.

V súlade s politikou vlády USA zostávajú v platnosti aj staršie bankovky 100 USD, aj keď prirodzeným sťahovaním starších typov bankoviek z obehu ich bude bankovka s novým dizajnom postupne nahrádzať. To znamená, že neexistuje povinnosť ani časový limit výmeny starých bankoviek za nové. Jedinou bankovkou, ktorá nebude mať nový dizajn, zostáva bankovka 1 USD.

Verejnosť bola oboznámená s novým dizajnom bankovky 100 USD série 2009 už 21. apríla 2010 a bankovka sa mala dostať do obehu vo februári 2011. V decembri 2010 však musela byť tlač nových bankoviek zastavená, keďže na bankovkách sa objavovala zvislá trhlinka v papieri. Viac ako 30 % nových bankoviek bolo nepoužiteľných. Kým nebola odstránená príčina vzniku tejto chyby, pokračovalo sa v tlači bankoviek staršieho dizajnu 2006A.

Medzi najvýraznejšie a najdôležitejšie zmeny patrí celková farebnosť bankovky, použitie opticky premenlivej farby či ochranný prúžok s 3-D efektom. Na bankovku sa dostala aj časť textu Deklarácie nezávislosti, veľké husacie brko a kalamár. Výrobná cena jednej novej bankovky vzrástla na 12,6 centa za kus – asi o 4 centy v porovnaní s nákladmi na výrobu bankoviek predchádzajúcej série. Aj na najnovšej bankovke 100 USD je vyobrazený portrét amerického polyhistora Benjamina Franklina.

TECHNICKÝ OPIS BANKOVKY 100 USD, SÉRIA 2009

Tlačové techniky: hĺbkotlač, tlač z výšky, ofset.

Rozmery bankovky: 156 x 66 mm.

Farebnosť: čierna a zelená (prevládajúce farby), pozadie je svetlomodré, symboly sú vytlačené v odtieňoch zlatej (medenej) farby.

Vodoznak: lokalizovaný, stupňovitý, figurálny. Vodoznak je súčasťou papiera a je viditeľný v priehľade proti svetlu z oboch strán. Nachádza sa v pravej časti bankovky (lícna strana) a zobrazuje portrét B. Franklina.

Ochranný prúžok:

1. polyetylénový, zabudovaný do papiera vľavo od portrétu (na lícnej strane) obsahuje text „100 USA“, je viditeľný v priehľade proti svetlu z oboch strán bankovky, pod UV svetlom svieti text ružovo;
2. umelohmotný, zabudovaný do papiera vpravo do papiera s 3-D efektom, obsahujúci dva typy obrazcov: číslo „100“ a malý kalamár. Pri sklápaní bankovky vo zvislom smere sa obrazce v prúžku pohybujú zľava doprava a naopak. Pri sklápaní bankovky vo vodorovnom smere sa obrazce v prúžku pohybujú zhora nadol a naopak.

Ochranné vlákna: umelohmotné modré a červené vlákna sú nepravidelne rozmiestnené na oboch stranách bankovky. Ochranné vlákna sú súčasťou bankovkového papiera a sú viditeľné aj voľným okom.

Opticky variabilný prvok:

1. nominálna hodnota „100“ v ľavom spodnom rohu na lícnej strane bankovky pri zmene uhla dopadu svetla (sklápaní bankovky) mení farbu zo zlatej (medenej) na zelenú;
2. zvon slobody umiestnený v kalamári vpravo dole od portrétu na lícnej strane bankovky pri zmene uhla dopadu svetla (sklápaní) bankovky mení farbu zo zlatej (medenej) na zelenú.

Sériové číslo: tvorí ho kombinácia jedenástich číslic a písmen a nachádza sa na dvoch miestach na lícnej strane.

Magnetizmus: čierna tlačová farba na lícnej strane bankovky obsahuje magnetický pigment, okrem znaku (erbu) FRS, ktorý nie je magnetický.

Znak (erb) FRS: univerzálny znak „FEDERAL RESERVE SYSTEM“ sa nachádza na lícnej strane bankovky vľavo od portrétu a je vytlačený čiernou farbou.

Znak (erb) DT: znak „DEPARTMENT OF THE TREASURY“ sa nachádza na lícnej strane bankovky vpravo od portrétu a je vytlačený zelenou farbou v čiernom hodnotovom čísle „100“.

Symboly: na lícnej strane vpravo dole je vytlačená zlatou (medenou) farbou časť textu Deklarácie nezávislosti, vpravo od portrétu je vytlačené aj husacie brko a pod ním kalamár a v ňom zvon slobody. Na rubovej strane je vytlačená upravená veduta „Independence Hall“ – pohľad na zadný trakt budovy (v pozadí už nie sú sústredené kružnice ale linky zobrazujúce oblaky).

Mikrotexty:

- v golieri B. Franklina je text „THE UNITED STATES OF AMERICA“;
- v husacom brku opakovane text „ONE HUNDRED USA“;
- v poloblúku okolo vodoznaku opakovane text „USA 100“;
- v dolnej časti pozdĺž ramien B. Franklina text „USAUSA“.

Ochranný prvok pre slabozrakých: na rubovej strane bankovky v pravej časti je zvislo umiestnené veľké číslo nominálnej hodnoty „100“ vytlačené hĺbkotlačou zlatistou (medenou) farbou s modrým orámovaním a šrafovaním.

Ochrana proti kopírovaniu: na lícnej strane bankovky vľavo od portrétu je umiestnený prvok EURion v tvare drobných čísel 100 vytlačených žltou farbou. Rovnaký prvok je vytlačený na rubovej strane bankovky v hornej časti vľavo a vpravo od textu „IN GOD WE TRUST“.

NIEKOLKO ZAUJÍMAVOSTÍ O NOVEJ BANKOVKE 100 USD SÉRIE 2009

Aj nová bankovka dostala svoje slangové prezývky – „Benjamin“ (podľa vyobrazeného portrétu) alebo „C-notes“ (C ako rímske číslo pre 100).

Bankovka 100 USD je bankovkou s najvyššou nominálnou hodnotou v obehu od 13. júla 1969, keď sa stiahli z obehu bankovky 500, 1000, 5000 a 10000 USD.

Nové bankovky 100 USD sa tlačia v tlačiarňach v meste Forth Worth (Texas) a v tlačiarňach v hlavnom meste Washington, D.C. Na každý hárok sa tlačí 32 bankoviek, ktoré sa po rozrezaní balia do zväzkov po 100 kusoch bankoviek a potom do balíčkov s celkovou hodnotou 400 000 USD (4000 bankoviek v jednom balíčku).

Bureau of Engraving and Printing (špecializovaná tlačiareň USA) odhaduje, že priemerná životnosť novej bankovky v obehu bude asi 90 mesiacov (7,5 roka).

Pozornému oku „skúmateľov“ či „hľadačov zvláštností“ neujde skutočnosť, že hodiny vo veži Independence Hall (na rubovej strane bankovky) ukazujú na novej bankovke čas 10.30, kým na predchádzajúcich sériách to bol čas približne 4.10 ráno.

Vydaním bankovky 100 USD séria 2009 vláda USA dokončila nahrádzanie starších typov bankoviek bankovkami obsahujúcimi niektoré z najmodernejších ochranných prvkov. Pracovníci U.S. Bureau of Engraving and Printing pripravili moderný dizajn bankoviek, ktorý umožňuje relatívne ľahké overovanie pravosti predkladaných bankoviek. Teraz už záleží iba na širokej laickej aj odbornej verejnosti, aby sa dôkladnejšie oboznámila s novou bankovkou a s jej ochrannými prvkami a prispela tak k ochrane čistoty obeživa odhaľovaním pokusov o falšovanie bankoviek.

*Bc. Silvia Kubošiová
NDR. Gabriel Schlosser*

Zdroj:
U.S. Currency Know Your Money
(www.NewMoney.gov)
U.S. Bureau of Engraving and Printing
(www.moneyfactory.gov)
U.S. Department of the Treasury
(www.treasury.gov)
United States Secret Service
(www.secretservice.gov)